

Important Questions Class 10 Sanskrit Chapter 5 सुभाषितानि

आलस्यं हि मनुष्याणां शरीरस्थो महान् रिपुः।

प्रश्न 1. आलस्यं किं परिणामयति? (What does laziness bring about?)

उत्तर : आलस्यं परिणामयति मनुष्याणां शरीरस्थो महान् रिपुः। (Laziness is a great enemy of human beings in terms of physical well-being.)

गुणी गुणं वेत्ति न वेत्ति निर्गुणो,

प्रश्न 2. को गुणी एवं वेत्ति? (Who understands the qualities?)

उत्तर : गुणी गुणं वेत्ति। (The wise person understands the qualities.)

निमित्तमुद्दिश्य हि यः प्रकुप्यति,

प्रश्न 3. किं प्रकुप्यति यः? (What makes someone angry?)

उत्तर : निमित्तमुद्दिश्य हि यः प्रकुप्यति। (One becomes angry due to external causes.)

उदीरितोऽर्थः पशुनापि गृह्यते,

प्रश्न 4. किं पशुनापि गृह्यते उदीरितोऽर्थः ? (What is accepted even by animals when understood?)

उत्तर : उदीरितोऽर्थः पशुनापि गृह्यते। (Even animals accept understood meanings.)

क्रोधो हि शत्रुः प्रथमो नराणां,

प्रश्न 5. क्रोधः किं प्रथमो शत्रुः नराणां? (What is the primary enemy of humans?)

उत्तर : क्रोधो हि शत्रुः प्रथमो नराणां। (Anger is the primary enemy of humans.)

मृगाः मृगैः सङ्गमनुव्रजन्ति,

प्रश्न 6. के मृगाः मृगैः सङ्गमनुव्रजन्ति? (Which animals move together with other animals?)

उत्तर : मृगाः मृगैः सङ्गमनुव्रजन्ति। (Deer move together with other deer.)

सेवितव्यो महावृक्षः फलच्छायासमन्वितः।

प्रश्न 7. किं फलं नास्ति यदि दैवात्? (What fruit is not there if there is no shade?)

उत्तर : फलं नास्ति यदि दैवात् छाया निवार्यते। (If there is no shade, there is no fruit.)

अमन्त्रमक्षरं नास्ति, नास्ति मूलमनौषधम्।

प्रश्न 8. किं नास्ति अमन्त्रमक्षरं नास्ति? (What is there when there is no unpronounceable syllable?)

उत्तर : अमन्त्रमक्षरं नास्ति। (There is no unpronounceable syllable.)

संपत्तौ च विपत्तौ च महतामेकरूपता।

प्रश्न 9. कस्मिन् रूपे महताम् संपत्तौ च विपत्तौ च समाने भवति?

(In what form do prosperity and adversity become the same for great people?)

उत्तर : संपत्तौ च विपत्तौ च महताम् एकरूपता भवति। (Prosperity and adversity become the same in the form of equality for great people.)

विचित्रे खलु संसारे नास्ति किञ्चिन्निरर्थकम्।

प्रश्न 10. किम् विचित्रे संसारे नास्ति निरर्थकम्? (What is not meaningless in this strange world?)

उत्तर : विचित्रे संसारे किञ्चिन्नास्ति निरर्थकम्। (In this strange world, nothing is meaningless.)